

Самофалов Дмитро,
магістр спеціальності «Публічне управління та адміністрування»
Таврійський державний агротехнологічний
університет імені Дмитра Моторного
(Мелітополь, Україна)

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ ПРИАЗОВСЬКОЇ ОТГ

Початкова освіта є основним правом кожної дитини. Забезпечення доступності освіти для всіх дітей є обов'язком не тільки уряду, але і батьків. Основна мета початкової освіти полягає в тому, щоб підвищити обізнаність серед дітей, відкрити можливості дитини поряд з саморозвитком. Це перший крок у створенні добробуту у суспільстві. Початкова освіта є невід'ємною умовою сталого розвитку.

Основна мета початкової освіти — навчити дітей мислити аналітично, досягати високих стандартів життя, вирішувати завдання, пов'язані з технологічним розвитком і розвитком базових цінностей. Нова Українська школа повинна забезпечити безпечну і позитивну середу, в якій може відбуватися ефективно навчання. На наш погляд, майбутнє дитини повністю залежить від початкової освіти.

У галузі освіти перед Приазовською ОТГ постала основна проблема, а саме невідповідність наявної освітньої мережі сучасним реаліям. Існуюча на момент створення громади мережа закладів освіти сформувалась у 80 роки минулого сторіччя і зовсім не відповідала сучасній кількості населення у громаді, що призвело до фінансової неспроможності громади вирішувати інші нагальні проблеми та розвиватися.

Приазовською районною радою було розпочато процес створення опорних шкіл, як найбільш оптимальний для якісної освіти в сільській місцевості. Так було створено Опорний навчальний заклад Приазовська спеціалізована школа І-ІІІ ст. «Азимут» [1].

Так як освітня сфера є найбільш витратною в бюджеті ОТГ, органом управління освітою був проведений її детальний аналіз. Було зібрано статистичні дані за наступними показниками:

- демографічна ситуація;
- якість надання освітніх послуг;
- кадрове забезпечення;
- фінансування галузі;
- матеріально-технічна база;
- забезпечення шкільними автобусами;
- приміщення закладів загальної середньої освіти;

- дисбаланс витрат на освіту 1 учня в школах ОТГ.

Наявність таких факторів, як негативний соціальний вплив через втрату робочих місць певною кількістю працівників оптимізованих шкіл і внаслідок цього, іміджеві втрати керівництва новоствореної громади значно ускладнювали процес реформування.

Та все ж депутатський корпус, батьківська та педагогічна громадськість дійшли висновку:

- існуюча освітня мережа є неефективною через малокомплектність класів, застарілі методи навчання та низьку енергоефективність будівель;

- вартість навчання (витрат бюджетних коштів) на одного учня на рік в малокомплектних школах в 3 рази вища за такі самі витрати у опорному закладі;

- показники успішності навчання учнів в малокомплектних школах нижчі, ніж в опорній школі;

- допомога держави у матеріально-технічне забезпеченні шкіл з повнокомплектними класами краще, ніж в школах з невеликою кількістю учнів;

- в школах з малокомплектними класами вчителі вимушені викладати предмети не за фахом, що негативно впливає на якість знань.

Таким чином, було підтримано рішення про прийняття у власність Приазовської селищної ради опорної школи та реорганізацію малокомплектних шкіл громади Гамівського та Шевченківського навчально-виховних комплексів I-III ст. школи I ступеня з підвезенням учнів 5-11 класів до опорної школи[2].

Фінансування освіти Приазовської ОТГ до 2018 року здійснювалось спочатку за рахунок освітньої субвенції з Державного та Обласного бюджетів й за рахунок власного бюджету ОТГ. Надалі було змінено порядок нарахування субвенцій, тому ОТГ стали отримувати два види субвенцій/дотацій, з яких мали утримувати освіту.

Для облаштування перших класів в форматі Нової Української школи було отримано Державну субвенцію у розмірі 4 000 000 грн. Умовою використання субвенції було співфінансування громадою в розмірі не менше десяти відсотків [3].

За рахунок залишків освітньої субвенції 2017 року Запорізькою обласною радою було надано 1 449 000 грн. на покращення матеріально-технічної бази опорної школи та 101 439 грн. на облаштування робочих місць вчителів перших класів [3].

Окрім обов'язкового десятивідсоткового співфінансування Державної субвенції Приазовською селищною радою, було надано кошти для проведення найбільш важливих ремонтних робіт у форматі Нової Української школи.

Також було залучено спонсорські кошти в розмірі 98 000 грн.,[1] які було використано для придбання будівельних матеріалів та облаштування ігрової зони в кожному з 5 перших класів [3].

Дані щодо фінансування початкових класів Приазовської ОТГ наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл фінансування початкової освіти Приазовської ОТГ у 2018 році

Потреби	Державний бюджет, грн.	Обласний бюджет, грн.	Місцевий бюджет, грн.
Дидактичні матеріали	70 448,49	-	7 000,00
Шкільні меблі	1 114 870,00	-	12 000,00
Комп'ютерне обладнання	55 590,00	-	6 000,00
Інтерактивне обладнання	-	1 552 458,00	-
Роб. місце вчителя	-	101 975,00	-
Ресурсні кімнати	-	249 000,00	-
Інтерактивні комплекти	-	137 870,00	-
Ремонт освітнього простору	-	-	375 430,00
Ремонт ресурсних кімнат	-	-	149 955,00
Ремонт ганку	-	-	98 015,30
Ремонт вбиральних	-	-	69 882,00

Таким чином, спільними зусиллями було облаштовано Новий освітній простір та створені всі умови для навчання в форматів Нової Української школи. Сьогодні багато дослідників стверджують [4], що отримання хорошої початкової освіти надає більший вплив на загальний розвиток дітей, ніж їх сімейне походження. Погана початкова освіта може привести дитину до негативних наслідків. У той час, як початкова освіта визначає розвиток і зростання різних аспектів дитини в контексті суспільства, з іншого боку, низька якість початкової освіти або його відсутність можуть призвести дітей до неграмотності. Отже, початкова освіта є найбільш важливим етапом життя дитини. Це перетворює їх в кращого мислителя, учня і людини.

Початкова освіта дуже вигідна не тільки для людини, але і для країни. Це основа для подальшої освіти. Нова Українська школа формує життя дітей, просуваючи їх навички в прийнятті рішень. Діти, які отримали якісну ранню освіту, стають більш продуктивними і кваліфікованими.

Список використаних джерел:

1. Приазовська ОТГ – Освіта [Електронний ресурс]. – режим доступу : <http://pryazovska.gromada.org.ua/>. – Назва з екрана.
2. ЗОСО – ВОМСКТ ВК Приазовської СР [Електронний ресурс]. –

режим доступу : <https://zp.isuo.org/>. – Назва з екрана/

3. Мін. фін. України – Видатки на освіту [Електронний ресурс]. – режим доступу : <https://www.mof.gov.ua/uk/the-reform-of-education> – Назва з екрана.

4. Застрожнікова І.В. Освіта в сільських ОТГ в умовах децентралізації влади в Україні / І.В. Застрожнікова // Збірник тез доповідей III Всеукраїнської науково-практичної конференції «Публічне управління та адміністрування у процесах економічних реформ» ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон, 18-19 квітня 2019 року.

5. Застрожнікова І. В. Принципи децентралізації в управлінні освітою /І.В. Застрожнікова // «Науковий вісник: Державне управління», 2019 - №2, с. 59-65.